

din operele scriitorilor români, clasici și contemporani, ce ar putea satisface, într-o oarecare măsură dorul de munte.

Cu cât suntem asediați mai mult de mediul strident al informaticii, care, ce-i drept aduce mari servicii dezvoltării economice, simțim mai acut nevoia de a proteja valorile naturale ale munților noștri, de a evada spre ceva ce ar putea defini mai bine sufletul nostru. Că această dorință depinde de mediul în care s-a format fiecare om este fără îndoială.

De câte ori încercăm să lămurim interesul pentru munte ori pădure, ne oprim la credința că-ntr-o bună zi, cei ce distrug vor fi obligați să-și reprime instinctul distructiv. De aceea am gândit o apropiere a omului de munte, supunându-l dictaturii pădurii, în speranța abordării unei alte atitudini față de "cel mai credincios copil al pământului" (A. BECKER)

Am selectat pentru această antologie creații în proză și în versuri tocmai pentru a oferi o mai vastă cuprindere a ceea ce s-a scris despre pădure.

Nu avem pretenția unei tratări exhaustive, ceea ce ar fi presupus un spațiu mult mai mare.

Proza cuprinsă în acest volum antologic conturează relația prozatorilor noștri cu pădurea. În texte pot fi sesizate accente ale relației despre care vorbeam anterior, om-natură, relație ce finalizează prin conservarea și dezvoltarea fondului forestier, atunci când nu intervine o mână criminală. Nu dorim să vă facem aici o evidențiere a ecosistemelor autentice, a structurilor vegetale create de natură, a parcurilor și rezervațiilor naționale ocrotite de lege. Dorim mai repede să vă apropiem, prin lectură, de frumusețile pădurii, ale naturii în general. Veți descoperi țara de vis alături de Dimitrie Cantemir, Vasile Alecsandri, Al. I. Odobescu, Barbu Ștefănescu Delavrancea, Calistrat Hogaș, Alexandru Vlahuță, Mihail Sadoveanu, dar și cu Ionel Pop, Cezar

Petrescu, Nicolae Iorga, Gala Galaction, ori Petru Creția care spune atât de reprezentativ: " ...Văzute de departe ori de sus, pădurile sunt întinderi vii și verzi de nenumărate frunzișuri lin ori zbuciumat tălăzuite de aer, dar când străbatem hotarele lor, cufundându-ne în ele înțelegem că sunt mulțimi de noroade, societăți alcătuite din făpturi și din vieți cam de același fel, după legi ce nu sunt ale noastre. (...) Arborii sunt ca noi, ființe verticale, ... Tot ca noi, fac legătura între cele din adânc și cele din înalt, între ceea ce trăiește nedezvăluit în bezna ființei și ceea ce răzbate și urcă spre lumină, spre înaltul lumii."

Poeziile cuprinse în acest volum adaugă un plus de fascinație credinței că lucrurile pot fi privite și sub o altă formă decât suntem învățați de cotidian.

În selecția poeziilor am pornit de la versurile lui Aron Cotruș care numește muntele: "prieten uriaș, potrivnic surd, despot(...) ascunziș de foc, de aur, de ghețari", am peregrinat alături de Vasile Alecsandri și "Ștefan-Vodă rătăcit / (ce) intră-n codrul înfrunzit". Apoi Mihai Eminescu învățându-ne:

*Împărat slăvit e codrul,
Neamuri mii îi cresc sub poale,
Toate înflorind din mila
Codrului, Măriei Sale.
ori, în "Revedere":
-" Codrule, codruțule,
Ce mai faci, drăguțule,
.....
-" Ia, eu fac ce fac de mult,
Iarna viscolu-l ascult,
Crengile-mi rupându-le,
Apele-astupându-le,
Troienind cărările*

Și gonind cântările."

.....
*Codrurile cu râuri line,
Vremea trece, vremea vine:
Tu din tânăr precum ești
Tot mereu întinerești.*

sau:

*-" Ce te legeni, codrurile,
Fără ploaie, fără vânt,
Cu crengile la pământ?"*

ca apoi, dorința de comuniune cu natura, pe care toți o simțim, să culmineze cu:

*Mai am un singur dor:
În liniștea serii
Să mă lăsați să mor
La marginea mării;
Să-mi fie somnul lin
Și codrul aproape.....*

Lecturând am ales cele mai expresive creații care pot înfrumuseța puținele noastre clipe petrecute în preajma cărților.

Alături de Nicolae Iorga care spune:

*Minunea pădurii nu arborii sunt,
Nu arbori ce poartă pe culmea lor stele,
Nici frunza ce cade, nici crăcile grele:
Minunea pădurii e taină și-avânt.*

Îl veți întâlni pe Ovid Densusianu, dar și pe Mihail Sadoveanu, a cărui poezie este mai puțin cunoscută:

Să fim departe undeva, între munți și nouri

*În prăpăstii drepte, între arcuri de ape
La cuiarul tăcerii, unde vin să s-adape
Vătuii ciutelor și puii de bouri...*

(Să fim departe)

Tot din Mihail Sadoveanu redăm din poemul SUNĂ PRELUNG ȘI STRÂNS:

*Sună prelung și strâns glas de corn
Sub cer și vulturi, unde stau ninse piscurile,
Unde vânătorul face punte spre capricorn
Din toate visurile
Și din toate-ndrăznelile.
Acolo, noaptea, în poieni, dănțuie ielele;
Ursoaica își duce la pârau ursuleții
Și-l învață rânduiețile vieții.
Acolo voievodul cerb,
Cu coarne-n douăzeci și patru de rază,
La izvorul unde nestematele fierb (...).*

Apropiindu-ne de zilele noastre, ne-am oprit la unii dintre poeții contemporani.

Nu întâmplător am ales titlul FASCINAȚIA PĂDURII. Am fost fascinați de pădure încă din copilăria noastră și o dovedește alegerea profesiei.

Desigur că multe nume ar fi meritat un loc de onoare în această antologie. Poate că lipsesc scriitori de primă linie a literaturii române. Ne asumăm, însă, necuprinderea în totalitate a creațiilor cu tematica propusă, lăsând oricând loc pentru o adăugire.

Cei ce vor răsfoi această antologie vor descoperi, însă, cu siguranță, creații deschizătoare de drumuri spre o mai umană abordare a frumosului, o sfioasă intrare în "catedrala noastră sălbatică", după cum același Aron Cotruș, numește PĂDUREA.

PROZA

Dimitrie Cantemir

DESCRIEREA MOLDOVEI

Despre câmpiile și pădurile Moldovei

Câmpiile Moldovei, des pomenite pentru rodnicia lor în operele scriitorilor vechi și mai noi, întrec cu mult bogățiile pe care le aduc munții, descrise până acum.[...] Vei găsi nu livezi, ci păduri de pomi fructiferi. La munte fructele cresc de la sine, la șes însă trebuie să fie cultivate prin grija omului, dar tocmai de aceea sunt și mai gustoase.[...] Dar pe toate celelalte daruri ale pământului le întrec viile minunate care se întind pe o mare lungime între Cotnar și Dunăre.[...]

Moldova se fălește cu foarte multe păduri de toată frumusețea, unele cu lemne de tăiat, altele cu pomi fructiferi. Corăbierii prețuiesc mai înainte de toate stejarul moldovenesc și spun că pentru construirea corăbiilor acesta este mai bun și mai rezistent contra cariilor decât orice alt lemn. Pe lângă altele ei au observat că dacă acea scoarță albă care acoperă acești arbori pe partea mai dinăuntru nu este îndepărtată cu totul, în scurt timp lemnul putrezește, chiar dacă ar fi rămas o părțică oricât de mică din ea, și că dimpotrivă, dacă a fost curățată bine, lemnul se păstrează mai mult de o sută de ani nevătămat

de orice stricăciune pricinuită de furtuni de aer și de apă. Două păduri de stejari au fost vestite mai mult ca toate celelalte: a Cotnariilor și a Tigheciului. Cea de la Cotnari, aproape de târgul cu același nume, a fost creată nu de natură, ci de mâna omului. Pe vremea lui Ștefan cel Mare acolo era un câmp foarte mare care se întindea în toate părțile. Cum polonii cu o mare armată își făcuseră aici tabără, Ștefan cel Mare atacându-i i-a zdrobit, i-a pus pe fugă luându-le tabăra, pe mulți i-a tăiat și a luat mai mult de douăzeci de mii de captivi, în cea mai mare parte nobili. În schimbul lor regele Poloniei a promis o mare sumă, dar Ștefan n-a vrut să primească, pentru că nu bani căuta el, ci voia să-și ridice un trofeu care să vestească și secolelor viitoare victoriile lui. În acest scop, punând pe toți polonii la jug, a arat întreg acel câmp, lung de două mile și lat de o milă, în care dăduse bătălia, și l-a semănat cu ghindă pe care o avea pregătită într-acest scop, din care s-au înălțat aceste păduri atât de mari și de frumoase. Moldovenii le zic astăzi Dumbrăvile Roșii, fiindcă au fost udate cu sânge polon. Polonii însă le-au numit Bucovina și niciodată nu amintesc despre ele fără să lăcrămeze.

Cealaltă (pădure) [...] are jur împrejur din partea mai dinăuntru ei aproape 30 de mile italiene. Ea este cel mai puternic bastion al Moldovei contra sciților, pe care aceștia de mai multe ori au încercat, dar niciodată nu l-au putut cuceri. Copacii, deși înalți, sunt totuși atât de deși, încât nici măcar un om care merge pe jos nu poate înainta decât pe poteci cunoscute doar celor din partea locului.[...]

Despre vânătorile domnești

Dacă vânarea fiarelor este de obicei o mare plăcere pentru cei mai de seamă principii de pe pământ, apoi pentru domnii Moldovei a fost un lucru foarte obișnuit. Pe lângă că vânătoria seamănă cu un fel de război și că un neam înclinat la lupte trebuie s-o prefere tuturor celorlalte exerciții fizice, ea se prezenta moldovenilor cu un titlu special, fiindcă se credea că ea a fost aceea care le-a dat prilejul de a-și căuta și de a-și întemeia țara. Dar, fiindcă în decursul timpului domnitorii întreceau și într-aceasta măsura și nu lăseau bieților țărani care locuiau prin pădurile bune de vânătoare și prin pajiștile frumoase decât atâta timp liber ca să-și poată câștiga hrana, deseori din această cauză se iscau revolte și răzvrătiri. Pe lângă aceasta, oamenii mai înțelepți au observat că domnitorii prea aplecați spre vânătoare nu se îngrijesc de treburile țării, le lasă cu totul în seama prietenilor și timpul hotărât pentru aceste ocupații îl cheltuiesc în întregime cu astfel de distracții. Urmașii, înveghetați de pe urma acestor neajunsuri, au pus o astfel de măsură în acest exercițiu, încât nici țaranul să nu fie prea împovărat, nici domnitorii să nu fie lipsiți cu totul de aceste plăceri. Ei au hotărât patru intervale în timpul unui an, care premerg celor patru posturi ale bisericii orientale, în care locuitorii țării de orice stare: boieri, soldați, nobili, târgoveți și negustori, sunt datori să ia parte la vânătoria domnească. În aceste zile din satele vecine sunt strânse câteva mii de țărani, cărora li se poruncește să pătrundă în păduri și să gonească fiarele.

Pe câmpurile din jurul pădurilor stau roată vânătorii, unii înconjurați de câini de vânătoare, alții întinzând lațuri,